

Statenmededeling

Onderwerp

Beantwoording vragen inzake indicatoren vergunningverlening, toezicht en handhaving

Datum

11 september 2018

Documentnummer

GS : 4380379

PS : 4413490

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

de beantwoording van de vragen over de prestatie-indicatoren voor vergunningverlening, toezicht en handhaving zoals gesteld tijdens het vragen uur van 18 mei 2018.

Aanleiding

Het VTH-proces wordt uitgevoerd door de drie Brabantse omgevingsdiensten. Om de resultaten daarvan te volgen hebben wij indicatoren met streefwaarden geformuleerd. Deze indicatoren en streefwaarden nemen wij op in de jaarlijkse opdracht aan die diensten. Zij monitoren de prestaties en rapporteren daarover aan ons college. Via de Statenmededeling '[VTH-indicatoren 2017 \(jaarrapportage omgevingsdiensten\)](#)' van 17 april 2018 hebben wij hierover aan uw Staten gerapporteerd.

Naar aanleiding van uw vragen over deze Statenmededeling heb ik u toegezegd ook schriftelijk hierop in te gaan (PS-vergadering van 18 mei 2018).

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving binnen het omgevingsrecht.

Beantwoording vragen

Datum

11 september 2018

Documentnummer

GS : 4380379

PS : 4413490

Vraag 1. Welk deel van de overtredingen betreft 'papieren niet op orde/brandblusser hangt verkeerd' en welk deel heeft daadwerkelijk betrekking op (extra) vervuiling van bodem, lucht, water en natuur – dan wel bedreiging van de veiligheid en gezondheid?

Antwoord: We registreren van elke overtreding in welke ernstcategorie van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS) deze valt. De LHS onderscheidt vier categorieën te weten: 1 vrijwel nihil, 2 beperkt, 3 van belang en 4 aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar. De eerste 2 in uw vraag genoemde voorbeelden passen het best bij de categorieën 1 en 2. Bij vervuiling van bodem, lucht, water en natuur of bedreiging van de veiligheid en gezondheid gaat het om de categorieën 3 en 4.

In voornoemde statenmededeling is de mate van ernst van overtreding opgenomen. Gemiddeld ligt die op 20%. Dit wil zeggen dat in 20% van de controles waarbij overtredingen worden aangetroffen er overtredingen tussen zitten uit de categorieën 3 of 4.

Vraag 2. De gewenste spontane naleving van vergunningen is door GS gesteld op 80%. De gewenste streefwaarde voor ernstige overtredingen is 7%. Wat vindt GS van de naleving door bedrijven? Welke nadere acties ondernomen om het naleefgedrag omhoog te krijgen?

Antwoord: In oktober 2012 hebben PS de Handhavingskoers 2013-2016 vastgesteld. In deze koers is het beleid geformuleerd gericht op het verbeteren van het naleefgedrag. In 2017 is de Handhavingskoers geëvalueerd. Wij hebben u de resultaten daarvan medegedeeld (zie [Statenmededeling van 7 november 2017](#)). Uit de evaluatie komt naar voren dat: "De overheveling in 2013 van de provinciale taken en medewerkers op het gebied van toezicht en handhaving naar de drie Brabantse Omgevingsdiensten, zorgde voor een vertraging in de realisatie van de ambities. De omgevingsdiensten moesten vanaf de grond worden opgebouwd en hebben dan ook de nodige opstartperikelen gekend. De provincie kwam zelf ook in een andere rol. Na de overdracht aan de diensten moest de provincie een nieuw sturingsarrangement ontwikkelen om te zorgen dat de inhoudelijke ambities van de provincie door de diensten werden uitgevoerd.

Desondanks is een belangrijk deel van de drie ingezette strategielijnen gerealiseerd. Op de lijn 'stimuleren naleving door de provincie' is het meeste gerealiseerd. 'Risicogerichte handhaving en toezicht' in deze lijn is goed ingevoerd bij de diensten; de acties zijn grotendeels uitgevoerd. Op de strategielijnen 'stimuleren naleving door omgeving' en 'beïnvloeden naleving uit eigen beweging' betreft het vooral pilots en onderzoek. De vertaling naar de uitvoeringspraktijk moet nog gestalte krijgen."

Gelet hierop hebben wij u aangegeven geen reden te zien om het gevoerde strategische beleid aan te passen. Het gevoerde beleid heeft zich immers voor een deel nog niet kunnen bewijzen.

Datum

11 september 2018

Documentnummer

GS : 4380379

PS : 4413490

Daar komt bij dat de gepresenteerde naleefcijfers alleen iets zeggen over dat deel van de ondernemers dat is gecontroleerd. Dit deel is niet representatief voor de totale groep van ondernemers. Dit is het gevolg van de risicogerichte benadering.

Uit de evaluatie van de Handhavingskoers komt dit eveneens naar voren. Het onderzoeksbureau Lysias constateert: "In de gehanteerde indicatoren (80% spontane naleving en 7% vastgestelde ernstige overtredingen) zit bovendien een ernstige paradox. Risicogericht toezicht betekent namelijk dat vooral toezicht wordt uitgeoefend op die plaatsen waar het risico's op overtreding het grootst is. Het percentage spontane naleving dat op basis van het toezicht wordt geconstateerd, komt daarmee onder druk, terwijl het werk (voor de kwaliteit van het milieu) door de Omgevingsdiensten goed wordt gedaan. De risicogerichte aanpak levert wel degelijk een bijdrage aan de provinciale doelen. De gekozen indicatoren zijn niet maatgevend voor het succes van het beleid."

Gelet hierop hebben wij u aangegeven dat wij de indicatorenset uit gaan breiden om het effect van het beleid goed te kunnen analyseren. Daarnaast hebben we aangegeven dat we de wijze waarop we het naleefgedrag gaan vaststellen zodanig zullen aanpassen dat deze niet beïnvloed wordt door de wijze van toezichthouden.

Vraag 3. Naleefgedrag van onze - zware, risicovolle - BRZO-bedrijven is verslechterd ten opzichte van de voorgaande jaren en tegelijkertijd zijn er meer vergunningen uitgegeven. Wat vindt GS van deze ontwikkeling? Wat betekent dit voor de risicokaart in (West-)Brabant?

Antwoord: Er is geen verband tussen het aantal vergunningen dat wij verlenen en het naleefgedrag. Het aantal vergunningen dat we afgeven hangt samen met het aantal aanvragen daartoe, die op hun beurt weer samenhangen met de economische omstandigheden. Nu het in economisch opzicht beter gaat zien we het aantal aanvragen toenemen.

Ik verwijs verder naar mijn memo '[Monitoring naleving en handhaving Brzo-bedrijven 2017](#)' van 21 juni 2018 (documentnummer 4374272).

Vraag 4. Is het bedrijfspersoneel of zijn omwonenden in gevaar geweest in 2017 door de slechte naleving van één of meerdere BRZO-bedrijven?

Antwoord: Nee.

Vraag 5. Zijn er op grond van deze 'prestaties' vergunningen ingetrokken? Zijn er nieuwe vergunningen geweigerd?

Antwoord: Nee.

Datum

11 september 2018

Documentnummer

GS : 4380379

PS : 4413490

Vraag 6. Rendac en IFF worden met name genoemd als bedrijven waar aanhoudend meldingen over komen. Wordt er nadere actie ondernomen?

Antwoord: Ja. De meldingen betreffen klachten over geurhinder. De vergunningen van deze bedrijven zijn/worden getoetst aan de nieuwe beleidsregel Industriële Geur. Dit zal leiden tot een betere bescherming van de omgeving door enerzijds een betere geurmodellering vooraf en anderzijds een beter handhaafbare geurnormering in de vergunning.

Vraag 7. Bedrijven vragen voortdurend om vertrouwen van de overheid, maar zij zullen dat vertrouwen wel zelf moeten verdienen", zo stelt de directie van de Omgevingsdienst terecht. In de nieuwe Omgevingswet staat vertrouwen centraal en wordt het ruim, en vooraf, gegeven aan bedrijven. In het licht van de prestaties over 2017: hoe kijkt GS daar tegenaan?

Antwoord: De Omgevingswet wil initiatieven vanuit de samenleving mogelijk maken. Daarbij is een juiste balans tussen regels en vertrouwen een randvoorwaarde. Er blijven regels, niet om alles dicht te timmeren maar om voldoende waarborgen te bieden voor die gevallen waarin het gegeven vertrouwen niet tot het gewenste resultaat leidt.

Vraag 8. In het jaarverslag staat dat 6 BRZO-bedrijven verantwoordelijk zijn voor 45 overtredingen. Maakt u, in het algemeen belang, deze lijst met locaties openbaar?

Antwoord: Nee. In ons VTH-beleid maken wij (nog) geen gebruik van 'naming en shaming' en overigens evenmin van de tegenhanger 'naming en faming'. Onderzoek laat zien dat deze interventies, waarschijnlijk vooral in combinatie met elkaar een positief effect kunnen hebben. Er zijn echter nog veel onduidelijkheden over de condities waaronder naming, shaming en faming een positief (en blijvend) effect hebben op de naleving.

Zie ook de publicatie ["Schandpaal of Schouderklop? Handhaving door 'naming en shaming' en 'naming en faming" Michael Vliek; onderzoek in het kader van het Rijksprogramma Handhaving en Gedrag.](#)

Zolang we hier nog te weinig zicht op hebben zijn we terughoudend met dit type interventie.

Datum

11 september 2018

Documentnummer

GS : 4380379

PS : 4413490

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: mevrouw M.J. van den Dries, (073) 680 83 33,
mvddries@brabant.nl, eenheid Opdrachtgeverschap en P&O van directeur
NHL1.

Opdrachtnemer: de heer R.J.C.H. Wolfs, (073) 680 85 87, rwolfs@brabant.nl,
eenheid Ecologische Ontwikkeling 4 van directeur NHL4.